

گذشته و امروز؛ فعالیت جنبش های خودجوش مردمی زیر حاکمیت طالبان

خلاصه

پاسخ های بررسی بر چهار حوزه موضوعی متمرکز بود که به شدت بر عملکرد جامعه مدنی تأثیر می گذارد:

مصونیت و امنیت:

اکثر پاسخ دهندگان از آزار و شکنجه توسط طالبان، زندان و در شدیدترین مورد از قتل های غیرقانونی، هراس دارند. با توجه به نگرانی های مصونیتی و امنیتی، که ناشی از تجربیات بسیاری از رهبران و رضاکاران در معرض تهدید و آزار و اذیت در رویدادهای عمومی است، بیشتر نهادها مجبور شده اند کار خود را از حوزه عمومی خارج کنند.

محدودیت ها از سوی طالبان:

در نتیجه پالیسی ها و اقداماتی که طالبان از زمان تغییر رژیم در سال 2021 به اجرا گذاشته اند بسیاری از افراد و گروه هایی که هدفشان ارتقای آموزش و ترویج حقوق بشر و نیز رسیدگی به سایر مسائل حیاتی اجتماعی است، با محیط خصمانه ای روبه رو هستند. این افراد و گروه ها (همچنین به عنوان مدافعان حقوق بشر نیز شناخته می شوند) به دنبال حفظ و ترویج حقوق بشر هستند.

محدودیت های مالی:

در حالی که در گذشته منابع مالی بین المللی و داخلی وجود داشت، از سال 2021 هیچ یک از نهادهای مورد بررسی از منابع خارجی حمایت مالی دریافت نکرده اند و صرفاً به جمع آوری کمک های مالی محلی و هزینه مالی شخصی خود وابسته هستند. از میان نهاد هایی که مورد بررسی قرار گرفتند، تنها دو نهاد توانسته اند برای حمایت از کار خود به حق عضویت و جمع آوری کمک مالی آنلاین تکیه کنند، در حالی که اکثریت قریب به اتفاق (90%) هیچ نوع بودجه دریافت نکرده اند. بدون دسترسی به منبع درآمد مستمر، این سازمان ها مجبور به فعالیت با بودجه اندک هستند که مانع انجام مؤثر فعالیت های آنها می شود.

بین سال های 2004 تا 2021، اصلاحات وارده توسط جمهوری اسلامی افغانستان زمینه شکوفایی و رشد بی سابقه ای را برای جامعه مدنی در افغانستان مساعد ساخت. با این حال، پس از اشغال دوباره کشور توسط طالبان در اگست 2021، وضعیت حقوق بشر به سرعت رو به وخامت گذاشته و منجر به آشفته گی جامعه مدنی افغانستان شده است.

«گذشته و امروز؛ فعالیت جنبش های خودجوش مردمی زیر حاکمیت طالبان» گزارش جدید فریدم نو و هوگان لولز تحلیلی از تغییرات در جامعه مدنی افغانستان است با شرح مفصل از (1) محیط خصمانه ای که جامعه مدنی تحت حاکمیت طالبان با آن مواجه است، (2) تغییرات در جامعه مدنی که این تحول بوجود آورده است و (3) چگونه فعالان و جنبش های خودجوش مردمی علی رغم سرکوب طالبان به ترویج حقوق بشر ادامه می دهد. این گزارش همچنین پیشنهادهایی به بازیگران مختلف بین المللی در مورد شیوه های بهتر حمایت از فعالان مردمی در محیط چالش برانگیز کنونی ارائه می دهد.

برای تهیه این گزارش از شیوه های متفاوت تحقیق چون بررسی جامعه مدنی کنونی در افغانستان، مصاحبه با اعضای فعلی و سابق جامعه مدنی، و مطالعه قوانین داخلی و بین المللی در مورد جامعه مدنی و موسسات غیر دولتی (NGO) کار گرفته شده است. علاوه بر این، از حساب های خبری قابل دسترس و عمومی در زمینه موضوعات مطرح شده توسط مصاحبه شوندگان نیز استفاده شده است.

این گزارش نشان می دهد که در حالیکه جامعه مدنی افغانستان در یک محیط پر از التهاب فعالیت میکند در عین حال، ترکیب و شیوه های عملیاتی آنها دستخوش دگرگونی اساسی شده است. از آنجایی که این محدودیت ها نهادهای رسمی حقوق بشر و نهادهای غیردولتی سنی را مجبور به توقف فعالیت های شان کرده است، جنبش های خودجوش مردمی به حامیان اصلی حفاظت از این حقوق تبدیل شده اند.

پایداری و رشد درازمدت:

در حالی که تعداد زیادی از جنبش های خودجوش مردمی در داخل افغانستان به فعالیت خود ادامه می دهند، واضح است که تهدیدات امنیتی همیشگی و عدم دسترسی به منابع مالی، مانع پایداری، توانایی و ادامه رشد و فعالیت این سازمان ها در داخل افغانستان میگردد.

براساس نیازهای بیان شده توسط جامعه مدنی پیشنهادها، سازمان های بین المللی که در افغانستان حضور دارند؛ دولت های خارجی؛ سازمان ملل متحد و نهادهای بین المللی مرتبط؛ اعضای جامعه مدنی افغانستان که در تبعید هستند و سایر سازمان های غیر دولتی بین المللی را مخاطب قرار میدهد.

نهاد های تمویل کننده:

پیشنهادهای برای نهاد های تمویل کننده بر پذیرش و انطباق معیار های آنها با تغییرات در جامعه مدنی افغانستان متمرکز است. تمویل کننده ها باید جنبش های خودجوش مردمی در حال افزایش را به رسمیت شناخته و معیار های شان را طوری عیار بسازند که جنبش های که به تازگی تشکیل شده اند یا ظرفیت اداری محدودی دارند، به منابع مالی دسترسی پیدا بتوانند. همچنان تمویل کننده ها باید بودجه اختصاصی را برای تقویت ظرفیت و گسترش جنبش های مردمی، و همچنین رسیدگی به چالش های سلامت روان که فعالین مدنی با آن مواجه هستند، در نظر بگیرند.

سازمان های بین المللی که در افغانستان حضور دارند:

به سازمان های غیردولتی بین المللی فعال در افغانستان پیشنهاد می گردد تا ارزیابی های منظم و جامع خطر را برای کارمندان و رضاکاران در داخل کشور انجام دهند و پالیسی های کاهش آسیب پذیری را روی دست بگیرند. این سازمان ها نهاد های جامعه مدنی و جنبش های تحت رهبری زنان را در برنامه ریزی و تصمیم گیری برنامه ریزی و دخیل بسازند و در عین حال صدای جوامع به حاشیه رانده شده در جریان تماس شان با طالبان و جامعه بین المللی باشند.

دولت های خارجی:

پیشنهادهای برای دولت های خارجی که به دنبال ارتقای حقوق بشر در افغانستان هستند، شامل به رسمیت شناختن نقش جنبش های خودجوش مردمی، به ویژه جنبش های تحت رهبری زنان، در دفاع از فضای مدنی در افغانستان است. دولت هایی که بودجه جامعه مدنی را تأمین می کنند باید توصیه های پیشنهاد شده از سوی نهاد های تمویل کننده را بپذیرند و بودجه درازمدت به نهادهای مردمی جامعه مدنی که در حال افزایش هستند، تخصیص بدهند. مهمتر از همه دولت خارجی به خصوص کشورهای مهاجرپذیر باید مسیرهای امن و سریع از جمله صدور ویزه را برای فعالین مدنی که زندگی آنها تحت حاکمیت طالبان در خطر است فراهم کند.

سازمان ملل:

به سازمان ملل متحد و کشور های عضو آن پیشنهاد می گردد، تا حمایت از فعالین مدنی را در اولویت قرار بدهند. مخصوصاً، سازمان ملل باید منابع و توجه خود را به مذاکره برای آزادی فعالان زندانی از زندان های طالبان اختصاص دهد. علاوه بر این، سازمان ملل باید با گروه های مختلف مردم افغانستان از جمله جنبش های مدنی مردمی بطور منظم مشورت نموده و نظریات آنها را در روند تهیه استراتژی یوناما و تماس با طالبان در اولویت قرار دهد.

جامعه مدنی افغانستان در تبعید و سایر سازمان های غیردولتی

بین المللی:

پیشنهادهای به فعالان مدنی در تبعید و غیره سازمان های بین المللی به رساندن پیام های جنبش های خودجوش مردمی از داخل کشور، از جمله صدای مدافعان حقوق بشر زن متمرکز است. سازمان های غیردولتی بین المللی نیز باید حمایت مالی از جنبش های مردمی در افغانستان، از دیاد منابع و ظرفیت سازی به منظور افزایش و گسترش فعالیت های این جنبش ها را در مرکز کارشان قرار بدهند. جامعه مدنی در تبعید و سایر سازمان های غیردولتی بین المللی، در صورت امکان، باید برای ایجاد راه های خروج امن و اخذ ویزا برای فعالین مدنی که دیگر در افغانستان امنیت ندارند، دادخواهی کنند.

جنبش های خودجوش مردمی، عامل حیاتی تغییر مثبت بوده و روحیه کنشگری و مشارکت اجتماعی را تحقق می بخشند. جامعه بین المللی وظیفه دارد که کار آنها را به رسمیت بشناسد و به طور جدی در نظر بگیرد و در عین حال حمایت لازم را برای تأثیرگذاری بیشتر شان به آنها ارائه دهد. انجام این کار به پیشرفت حقوق بشر، عدالت اجتماعی و توسعه پایدار در اجتماع ها در سراسر جهان کمک خواهد کرد. با هم می توانیم آینده ای فراگیرتر و عادلانه برای همه ایجاد کنیم.

برای دسترسی به گزارش کامل از وبسایت
فریدم ناو، این QR را اسکن کنید.

